

FORHANDLINGER

Norges beste konfliktmeglere

Advokater og toppjurister er i ferd med å innta en ny arena: Raske løsninger uten rettsaker eller voldgift. Megling kan spare klientene for millioner, men det er langt mellom de virkelig gode meglerne.

HEVER LISTEN: Det er uansett stort på den tiden da det var et to dagers vik- og meglertkurs i Provence, sier Ronny Lund.

RAGNHILD VIKERLUNDE

DET KUNNE BLI ET EN KATASTROFE: Milliardutbyggningen i Bjørsvika med kompliserte vassystemer, senketunnel, arkeologiske funn, byutvikling og en rekke aktører. Dette var en av de mest omfattende og komplekse byggeprosjektene på fastlandet i Norge, med en prislapp på over 7 milliarder kroner.

Men det ble ikke lange og dyre rettsaker. En av grunnene til suksessen var et råd, som tok hånd om konflikter fortløpende.

Kostnadene til det rådet var på ca 1,7 millioner kroner, og det er en billig investering i konfliktløsning, sa prosjektleder Svein Røed i Statens Vegvesen den gangen.

Nylig kom det frem at det skal brukes et meglingsutvalg ved to svære kontrakter om E6, mellom blant annet Nye Veier AS og Veidekke Entreprenør AS. Utvalget

består av advokat Harald S. Kobbø, en sivilingeniør og førsteministerens Herman Bruserud.

– DET ER SOM Å HA en meglere under ekteskapet, mens du fortsatt er gift. Så unngår du kanskje en skilsmisse, sier Ronny Lund i advokatfirmaet Wiernholm. Han regnes som en av Norges fremste meglere, blant annet i saker knyttet til bygg og anlegg (entrepriser).

Det blir stadig flere advokater i Norge og antallet er nå

rundt 10.000 ifølge Advokatforeningen. Samtidig er det nesten ikke grenser for hva vi kan krangle om. Megling kan også brukes i konflikter om husleie, nabokrangler eller ved skilsmisseoppgjør.

Det spesielle med meglere er at det spiser av advokatens lønnsbrev. Konflikter Lund bruker ikke akkurat å ordene, men han ser potensiale.

– Men partene i meringslivet ønsker og forventer løsninger, også advokater, sier Lund.

Dette er noe av grunnen til at vi kan komme til å se mer av meglere i årenes fremover.

– Noe av meglernes jobb er å spille inn tvilen. For er det en ting som er sikkert, så er det at begge parter ikke vinner en rettsak fullstendig.

En megling kan være mer kreativ og løsnings spennende

RONNY LUND

ISORGE ER DET EN ERMEST en post med dyktige meglere. Ikke ulikt odligtsdommere. Se faktaboks.

Det finnes også en side på nettet med automatiserte me-

I LOVEN: Det er en lykkelig kombinasjon av megler og advokat i dette parternes veikåre, sier Knut Kaasen. © Knut Kaasen

STOR BREDDEN: Ledet i prosessen mener at advokatmegling er et godt alternativ til andre ferdigheter. © Knut Kaasen

glere megling no, men det er ikke sikkert at kurset de har tatt er nok til at de er blant de virkelig gode meglere.

– Det er uansett slutt på den tiden da det var et to dagers vå- og meglerkurs i Provence, sier Lund.

Nylig var alle sertifiserte advokatmeglere invitert til samling i Oslo.

NARDET GJALDT BJØRVIKA var det mange titalls saker opp, og som ble løst underveis.

– Vi har søtt fra morgen til langt på natt, forklarte Knut Kaasen den gangen. Han er ansatt ved universitet, men regnes som en av Norges aller fremste meglere.

En som vet hvordan Kaasen er i aksjon, sier det slik:

– Han har en IQ over de fleste av oss. Han er krystallklar og dyktig. I en klasse for seg.

En søle som gjaldt Dronning Eufemias gate begynte de på rett etter lunsj og satt til halv ni neste morgen. Da hadde de en avtale som begge parter var fornøyle med.

Kaasen avviste at det ville vært en god ide å sove på det.

– Du ville det blitt at settelser, og advokater ville blitt trukket inn – hvilket ikke alltid er konstruktivt.

– Hele poenget er at partene skal finne ut om det er grunnlag for å bli enige. Dermed kan de jobbe videre, fordi konflikten er blitt løst bak dem, sa han.

Megling er ikke minst aktuelt der arbeidene foregår tett opp til – og til dels sammenvevd – med andres arbeid. For det skaper utfordringer som det er vanskelig å regulere i detalj i kontraktene.

Det sentrale med meglingen er å identifisere den egentlige konflikten, fjerne forstyrrelser i arbeidet og få jobben fullført. Av og til trengs spett og slegge, av og til må partene bare misseres litt.

UTCHJE ENGBREITSEN i advokatfirmaet Sekse i Sandnes har vært med på å løse svært saker i 22 år. Som advokat har han presset over 200 sivile saker inn for

en rekke områder. Nå er han sertifisert advokatmegler.

– For partene, enten de er privatpersoner eller virksomheter, så er rettsaker en stor belastning. Det tar ofte lang tid før saken kommer opp for retten. Dessuten bruker partene gjerne store ressurser på å forholde seg til saken mens den verserer – og risikoen for å endte med resultatet er ofte stor.

Men det stopper ikke der.

– Relasjoner står på spill, og som regel ønsker begge sider at de skal kunne ha en form for samarbeid eller relasjon i etterkant.

Hun mener at advokatmegling er et godt alternativ i de aller fleste saker.

– Det gjelder uavhengig av om det dreier seg om materielle eller immaterielle verdier, for domstolene har begrensninger i lovgivningen for hva de kan avsi dom for. Han forklarer:

– I en advokatmegling kan man neste talle innse

FORHANDLINGER

«
Det er som å ha en megler under ekteskapet, mens du fortsatt er gift. Så unngår du kanskje en skilsmisse

ROSNY LUND

tråder og finne gode løsninger for partenes fremtidige relasjoner – som naboer, forretningspartnere, arbeidsgivere og arbeidstakere – eller famillemedlemmer.

Eventuelt så kan man lande en del spørsmål under megling og overlate til domstolene å ta seg av det som er rent juridiske spørsmål.

Ifølge Engbretsen er arbeiderrett et område som egner seg godt.

– I arbeidsrettslige tvister er det bare tapere. Arbeidsgiver er taper fordi det brukes alt for mye ressurser på å håndtere andre turo i organisasjonen i stedet for å bruke tid på produksjon og verdiskaping. For arbeidstakere er en konflikt som regel en utrolig stor personlig belastning.

På listen hennes står også arve- og ektefelleskifte.

– Mange av disse oppgavene kan være svært kompliserte og sammensatte, og konfliktnivået høyt. Partene i slike saker er i familie og mye tid, krefter og penger kan spires ved at noen hjelper partene til å sortere sakene og forklare at det er «sluttsummen på kassalappene» som teller.

Engbretsen har selv møtlet noen kompliserte skiftesaker, som leste seg.

Hun mener at megling også kan være nyttig i forbrukersaker.

– Mange håndverkere leverer varer og tjenester til forbrukere der den enkelte kontraktsummen kan være betydelig for kunden og hvor håndverkere ikke skal ha mange tvister om bad eller nyoppført tilbygg, før årets overskudd er redusert til en slik og ingenting. Problemet er at tvistesammene i disse enkeltsakene ikke forsvarer å føre en sak for domstolene. Advokatsakerene på hver side spiser fort opp det partene krangler om.

– Er det noen saker som ikke bør megles?

– De vil nok aldri havne på en advokatmeglernes bord, fordi partene i disse sakene ikke ønsker en minnlig løsning. Og tru meg, som advokat vet jeg at disse sakene eksisterer. Partene i disse sakene vil ha en dom. Det år vil, er noen som forteller at de har rett, selv om de gjerne får et resultat som går ut på det motsatte, og er forklart risikoen på forhånd.

DET KAN SE, UTIFRA at de dyktige meglerne har en x-faktor, i form av en kombinasjon av psykologisk innsikt og erfaring med hvordan ulike personlighetstyper fungerer i konflikt.

Dessuten må meglere ha satt seg godt inn i saken,

forstå truslen, være empatisk, streng og kreativ.

En god advokatmegler er en som kan stille partene de virkelig gode spørsmålene – de spørsmålene som får partene til å tenke selv, og bevege seg ut av den fastlåste stillingen de har innatt, slik at de selv med litt hjelp, finner løsningene.

Knut Kaasen sier det slik:

– Alle må forstå hva for partene er menige, men målet med megling er ikke enighet. Målet er at beslutningstagerne skal få innsett som er tilstrekkelig til at de tør si «ja» eller «nei» til en avtale. «Ja» er selvfølgelig det hyggeligste, men et «informent nei» er nest best.

– Hvorfor er det noen som ikke ønsker megling?

– Det kan ha gode grunner. Tvisten kan gjelde prinsipielle spørsmål som ofte dukker opp, for eksempel forsikrings-spørsmål der parten trenger en prinsipiell avklaring gjennom en dom. Usikkerhet om megling kan også være en årsak. «Hr jeg lart inn i noe av en veltalende megler? Dessuten kan forholdet til motparten være så betent at man ikke ønsker noe form for samarbeid. Men det meste får seg håndtere ved åpenhet og samarbeid. Og kanskje viktigst, «entet er avtalt fer alt er avtalt» - da kan trosting gi deg ben, og dra i brekket senere om nødvendig.

– I DOMSTOLEN ER MAN PRIS-GITT dommerens innsett og avgjørelse. En megling kan være mer kreativ og løsningsopplettende, sier Ronny Lund.

Av og til kan meglingen strande. Hans erfaring er likevel at megling ikke er sløsing med tid og penger.

– Ofte legges grunnlaget for en løsning som senere kommer på plass, fordi man innleder dialog. Eller: Saken ryddes ved at noen krav justeres, trafalles, spisses eller løses. Det kan gi en mer konsent rett behandling i domstolene som innebærer mindre bruk av ressurser.

Lund understreker at hver av partene sitter med sin spesielle innsikt i saken.

– Det fine med en megler er at han kan sette en unik posisjon der han vet mye om begge parter. Det er helt avgjørende at megleren har partenes tillit, og at de er mest mulig åpne overfor megleren. Dersom partene kun er «høye og merke» i møte med megleren – og utdøkkende bruker tiden på å forklare hvorfor de har «rett» – reduseres meglere's mulighet for å hjelpe partene til å finne grunnlag for en forhandlet løsning.

DYKTIG: Ronny Lund har innsett seg som megler. Her er kanskje tittelen «konfliktmester».

I PAR: Arne Engseth (til venstre) og Knut Kaasen har møtlet mye sammen.

STERKT VANN: Dag Roed har løst mange saker innen arbeidsrett.

BJØRVIKA: En slik selvsjakt. Driftning Eufemias gode begynte de på 1920.

Kanskje kommer det flere rene møter for mer ettersom hvert.

KAASEN ER EN WIDE som fikk Bjørvika vel i havn. Han meglor fortsatt i mange saker – og er foredragsholder.

– Et intenet eksamensrettet fagdagkurs som Advokatforeningens Meklingsakademiet arrangerer, er selvsagt ikke «all verdens». Men det gir et viktig teoretisk og praktisk grunnlag som sammen med erfaring og personlig legning kan skape gode meglere, sier han.

– Ellers er det vel som med advokat tjenester. Grunnleggende kompetanse forutsettes, men valget bygger for øvrig på referanser.

– Er det noe felles med disse innsettene utvurdige parter, der de gjennom «lesning» omsettes og tenker konflikter?

– Her går lovgiver foran. Fra 2008 heter den sentrale prosessloven «Lov om mekling og rettergang i sivile tvister», ikke «Trustemålsloven». Dette er en tydelig merke-

Norges beste konfliktmeglere

■ FRA UNIVERSITETET

■ **Knut Kaasen**, Leder, blant annet det vellykkerte arbeidsrettstiltaket «Hr har en IQ over de fleste av oss» - har et trykktall og dyktig profesjonell seg og med et utvalg av faglige kommentarer.

■ **Sverre Blandhol**, Professor med ansvar for undervisning, foredrag og konferanser. Arbeid og saksområder: Arbeidsgiver og arbeidstaker, arbeidsrett, arbeidsrett og arbeidsrett.

miljø – Norge har også et stort faglig innsett i arbeidsrett og psykologi.

■ **Herman Brusserud**, Megler, ikke minst i alle konfliktsituasjoner, er en ekspert på arbeidsgiver.

■ ADVOKATER

■ **Arne Engseth**, har møtlet mye saker innen arbeidsrett, arbeidsrett og arbeidsrett. Her er kanskje tittelen «konfliktmester».

■ **Roar Wægger**, har innsett seg som megler.

ger. Her er det viktig å vite, det har på seg megler og advokat. Her er faglig med arbeid og rett, og megling. Ved å gå godt skal det ikke bli noe å tenke etter, så vær forberedt på hva som er.

■ **Ronny Lund**, Advokat, Winesholm Rogner, som er et dyktig har blant annet saken om trykktall og dyktig.

■ **Dag Roed**, Advokat, Tandberg, som er dyktig innen arbeidsrett og arbeidsrett, og arbeidsrett.

■ **Sam Harris**, Megler, ikke minst i arbeidsrett og arbeidsrett.

■ **Jan Einar Barbo**, Advokat, Her er kanskje tittelen «konfliktmester».

■ **Heige Morten Svarva** og **Gelr Froholm**, megler og arbeidsrett.

■ **Randi Bull**, Saksområder: Rogner, som er dyktig innen arbeidsrett og arbeidsrett.

■ **Sven Eriksrud**, **Ola Nilsen** og **Harald Kolbe**, megler og arbeidsrett.

Etter lunsj og megling tilhøys neste morgon. Os var partene kinnrettlige og i det

Foto: S. K. A. / NTB

ring av at megling også er en del av juristenes verktøy, i likhet med voldgift og ordinære søksmål. Jeg tror ikke juristene generelt glemmer denne metoden, men jeg er ikke i tvil om at muligheten kan vurderes i flere tilfeller. Klientens interesse kan jo også tilsi at et magret forlik er bedre enn en fet prosess. Og hvor fet prosessen er, vet vi jo kan være ganske usikkert.

MEGLING ER I UTGANGSPUNKTET «hemmelig» – og resultatet skjult for offentligheten.

– Kan ikke samfunnet møte kunnskap og erfaring? Hva med en database over anonymiserte avgjørelser?

– «Anonymiserte avgjørelser» vil nok ikke komme. Partene vil neppe ha noe ønske om å bidra til det. Viktigheten er at partene i megling blir enige om et resultat uten at de trenger å være enige om premissene for det. En konklusjon om at endelig oppgjør er kr. x, arbeidsforholdet skal avsluttes mot betaling av kr. y, tret skal felles, og så videre

er ikke noen avgjørelse« andre vil ha glede av. En god megling innebærer åpenhet og utprøving. Det er derfor naturlig at det som foregår under meglingen er hemmelig. Samfunnet har lite å klage over – partene kunne blitt enige gjennom en konfidensiell avtale, uten meglers hjelp.

– Kan man bruke resultatet av en megling som tvangsgrunnlag? Er det like sterkt som en rettskraftig dom?

– Nei, ser veldig fra rettsmegling etter tvisteloven, vil et forlik basert på megling ha samme status som en avtale partene på egen hånd har nådd frem til.

– Når vil du foreta megling?

– Megling handler om å være villig til å forsøke å finne overbevisende grunner til å endre det opprinnelige standpunkt. Så når parten tar sikte på full gjennomslag og ikke er innstilt på realistisk å vurdere egne og motpartens argumenter, sier det seg selv at megling vanskelig har noen hensikt, sier Kaasen.

Hvis du søker på nettet, finner du blant annet kom-

Megling

- Et stort antall saker vurderes med to kamrevert assistenter for eksempel ved meging. Det kan være nyttig og billigere og bedre.
- All fraspørsmål fører til en bygging med flere deltagere og arbeidsoppgaver kan løses på flere måter.
- Megling er et alternativ til voldgift som form for privat rettsvern – og rettskraft. Megling er en metode for å løse konflikter på bakgrunn av. Det fins rett megling med dommer og meging med advokat.
- Ved et advokatmegling er det en profesjonell assistent som deltar på partene vet – og det megleren vet. Dette kan gi større muligheter for å finne gode løsninger som heller ikke er bestemt av domstolene som avgjør.
- En meging, utenfor rettskraftige partene vil gi et resultat uten at de trenger å være enige om premissene for det. For eksempel et endelig oppgjør er 10 millioner kroner, arbeidstid på løst skal avsluttes mot betaling av kroner 500 000 – eller at tret skal felles.
- Det er vanlig at meglere tar betalt for antallet timer. Ellers kan meglere bli foroppluttet av å tilby å gi et bestemt resultat.

Noen viktige faktorer ved meging:

- Bruk en etterforsker og høy kvalitet meging.
- Det kan være en fordel med to meglere i tillegg til stort saken.
- Megling er mest effektiv hvis partene er villige til å gjøre med, grunnlag for tilfelle i skjønn.
- Megling er best når partene er villige til å gjøre med og god til å avslutte interessene.
- Ha felles møte – og samarbeid – med partene.
- Etikk er viktig, som i avtalepartene i skjønn og i skjønn.
- Bør kunne lag for eksempel meginger.
- Gjør psykologiske innspill.
- Megling er en metode for å løse konflikter.
- Av og til har man et konfliktløsningsrådet i megingautvalg som prøver å løse saken for to partene.
- Ser man bort fra rettsmegling etter tvisteloven vil et forlik basert på meging ha samme status som en avtale partene på egen hånd har nådd frem til.

Kilder: Ennkeprosessen som kjører meginger, domstol og advokatbransjen god.

mentarer som dette.

«Bra rettsapparatet får litt konkurranse».

Men også:

«Dette har vært brukt i andre land i mange tiår år.

En representant for hver av partene og en felles oppnevnt leder, nær mest et dispute review board».

Men så er det å få det til å fungere:

Som at et konfliktløsningsråd opprettes fra starten av, med hyppige og løpende møter. Der man kan legge frem bekymringslister og ta hånd om potensielle problemer før de utvikler seg for langt, og for det gar prestisje i saken.

For selv om Bjørvikha var en suksess, har det vært mange krangler – også om veier.

Road i Statens vegvesen har innrømmet at konfliktnivået har vært for høyt, selv om 700 vegutbygginger rundt omkring i landet – «kun» endte i 10 rettsaker.

ve@finansavisen.no

- **Lars Holo**, f. ekspert på arbeidskonflikter gjennom det siste. Men er det også en del av den sterke loven.
- **Sol Eiden**, Barne- og familierettsadvokat i Oslo. Saker.
- **Cecilie Engebretsen**, Breidtpedster av saker i rettsapparatet i Sandnessjøen, Stavanger.

RIKSMEGLEREN

- **Mis Dalselde**, Bårdhaug, Strömberg, Høivang,

gjøring og justis i Høivang.

- **Elisabeth Stenwig**, Strömberg,

DOMMERE

- **Torkjel Nesheim**, Oslo, f. ekspert i Regjeringens lovvedtak og meging. Også en ekspert i tvangsgrunnlag.
- **Vibecke Groth**, tidligere advokat og tidligere leder for gjennomgått avskaffelse i Norge. Frikjøp meginger i partene i tvangsgrunnlag.

privat.

- **Tine Kari Nordengen**, lagdommer, også er en ekspert i tvangsgrunnlag og meging. Også en ekspert i tvangsgrunnlag og meging. Også en ekspert i tvangsgrunnlag og meging. Også en ekspert i tvangsgrunnlag og meging.

- **Hanne Sofie Bjelland**, leder av meginger og tvangsgrunnlag og meging. Også en ekspert i tvangsgrunnlag og meging. Også en ekspert i tvangsgrunnlag og meging.

- **Tor Auestad**, Advokat i Strömberg, Høivang, Oslo. Saker.

- **Knut Rønning**, tidligere advokat og tidligere leder for gjennomgått avskaffelse i Norge. Frikjøp meginger i partene i tvangsgrunnlag.

Kilder: Ennkeprosessen som kjører meginger, domstol og advokatbransjen god.